

RAGUVOS GIMNAZIJOS IR IKIMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS „SKRUZDĖLIUKAS” SMURTO, UGDYMO ĮSTAIGOJE IR ARTIMOJE APLINKOJE, PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Raguvos gimnazijos ir ikimokyklinio ugdymo skyriaus „Skruzdėliukas“ smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei sukurti saugią, ugdymuisi palankią aplinką gimnazijoje, užkertančią kelią smurto, patyčių, prievartos apraiškoms.

2. Aprašo paskirtis – padėti užtikrinti saugią, vaiko ir mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką ugdymo įstaigoje, kurioje vaikas ir mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, lygūs, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė vaikų ir mokinių savijauta ir saugumas ugdymo įstaigoje susiję su emocine vaikų ir mokinių, įstaigos darbuotojų, tėvų (toliau – gimnazijos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

3. Tvarkos apraše įtvirtinami šie bendri principai:

3.1. į smurtą ir patyčias gimnazijos aplinkoje nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) bei pasireiškimo formos būtina nedelsiant reaguoti ir stabdyti;

3.2. visais smurto ir patyčių atvejais, kai bet kuris įstaigos darbuotojas (pedagoginis darbuotojas, pagalbos mokiniui specialistas, gimnazijos vadovas, nepedagoginis darbuotojas) pastebi bet kurią smurto ar patyčių formą, privalo nedelsiant imtis veiksmų pagal nustatytą smurto ir prevencijos tvarką;

3.3. visi smurto ar patyčių atvejai įstaigoje išsiaiškinami vadovaujantis Tvarkos apraše reglamentuotais susitarimais.

4. Visi ugdymo įstaigos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su Tvarkos aprašu:

4.1. pedagogai, pagalbos mokiniui specialistai, gimnazijos vadovai, administracijos darbuotojai, ir visi kiti gimnazijos darbuotojai su Tvarkos aprašu supažindinami posėdžio metu ir tai patvirtina savo parašu;

4.2. priimamą į gimnaziją dirbti darbuotoją su Tvarkos aprašu pasirašytinai supažindina gimnazijos vadovas;

4.3. mokinių tėvai (globėjai) su Tvarkos aprašu supažindinami tėvų susirinkimuose ir individualių pokalbių metu;

4.4. ikimokyklinio ugdymo grupės mokiniai su tvarka, reglamentuota Tvarkos apraše, supažindinami grupės veiklos metu ir privalo tos tvarkos laikytis;

4.5. pradinio, pagrindinio ir vidurinio klasių mokiniai su tvarka, reglamentuota Tvarkos apraše, pasirašytinai supažindinami klasių valandėlių metu ir privalo tos tvarkos laikytis;

4.6. Tvarkos aprašas viešinamas gimnazijos interneto tinklapyje adresu <https://www.raguvosgimnazija.lt/>

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **smurtas** – smurtiniai ir nusikalstami veiksmai (turto naikinimas, vagystės) ugdymo įstaigoje, sąmoningas jėgos taikymas siekiant sužeisti ar įžeisti kitą asmenį, atviras ir sąmoningas fiziškai agresyvus elgesys kito žmogaus atžvilgiu.

5.2. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. **žodinės patyčios:** pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. **fizinės patyčios:** mušimas, spardymas, dusinimas, užkabinėjimas ir kt.;

5.2.3. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, naudojimas informacinėmis technologijomis siekiant įbauginti, pakenkti žmogaus reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapirėžtam gavėjų skaičiui;

5.3. **smurtautojas** – mokinys ar suaugęs, kuris smurtauja;

5.4. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir (ar) prisidedantis prie jų;

5.5. **smurtą patyręs asmuo** – mokinys ar suaugęs, prieš kurį buvo įvykdyti smurtiniai ar nusikalstami veiksmai (turto naikinimas, vagystė) bei sąmoningai taikyta jėga siekiant sužeisti ar įžeisti;

5.6. **patyčias patyręs asmuo** – mokinys ar suaugęs, iš kurio tyčiojamas;

5.7. **smurto ar patyčių stebėtojas** – asmuo, matęs ar žinantis apie įvykusį smurtą ar patyčias;

5.8. **smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos vykdymo stebėseną** – situacijos gimnazijoje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;

5.10. **smurto ir patyčių prevencija**– nuolatinis procesas smurto ir patyčių rizikai mažinti, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio įšvertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą;

5.11. **smurto ir patyčių intervencija** – pedagogų, pagalbos mokiniui specialistų, gimnazijos vadovų, kitų įstaigos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, teikiamos pagalbos priemonių visumą, esant poreikiui įtraukiant ir mokinių tėvus.

5.12. Ugdymo įstaigoje draudžiama, bet kokia smurto ir patyčių forma, nukreipta:

5.12.1. mokinių prieš mokinius;

5.12.2. darbuotojų prieš mokinius;

5.12.3. mokinių prieš darbuotojus;

5.12.4. darbuotojų prieš kitus tos įstaigos darbuotojus;

5.12.5. mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, darbuotojus.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 patvirtintomis „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2020 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. V-582 patvirtintomis „Smurto artimoje aplinkoje atpažinimo ir bei veiksmų, įtariant galimą smurtą artimoje aplinkoje rekomendacijomis“.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o ją vykdo visi ugdymo įstaigos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos vadovas tvirtina Tvarkos aprašą.
9. Gimnazijos vadovas atsakingas už saugios, sveikos, užkertančios kelią bet kokioms smurto ir patyčių apraiškoms, emociškai saugios ugdymosi aplinkos gimnazijoje kūrimą, puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias, gimnazijos tvarkos aprašo parengimą, pristatymą gimnazijos bendruomenei ir vykdymą.
10. Smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ugdymo įstaigos Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK).
11. VGK nariai kasmet:
  - 11.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės ugdytinių apklausos apie smurto ir patyčių paplitimą gimnazijoje vykdymą, analizuoja apklausos duomenis, apklausos rezultatus pristato gimnazijos bendruomenei, Gimnazijos tarybos, Mokytojų tarybos posėdžių, tėvų susirinkimų metu, skelbia gimnazijos interneto puslapyje;
  - 11.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ar smurtą ir atlieka jų analizę ne mažiau kaip du kartus per metus;
  - 11.3. vadovaudamiesi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos priemonių planą;
  - 11.4. svarsto smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos priemonių plano įgyvendinimą;
  - 11.5. konsultuoja, teikia pagalbą smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos klausimais;
  - 11.6. teikia pasiūlymus gimnazijos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, ugdymo įstaigos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
  - 11.7. teikia pasiūlymus gimnazijos vadovui dėl įstaigos Tvarkos aprašo tobulinimo.
12. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

III. UGDYTINIŲ SOCIALINIŲ IR EMOCINIŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMAS, MIKROKLIMATO KŪRIMAS

13. Gimnazija sudaro sąlygas kiekvienam ugdytiniui nuolat dalyvauti ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje.
14. Ugdytinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:
  - 14.1. integruojant šių kompetencijų ugdymą į mokomųjų dalykų ugdymo turinį;

- 14.2. įgyvendinant prevencines intervencines programas: „Žipio draugai“, „Antras žingsnis“, „Paauglystės kryžkelės“, „Raktai į sėkmę“.
  - 14.3. integruojant šių kompetencijų ugdymą į neformaliojo vaikų švietimo veiklas;
  - 14.4. organizuojant prevencines akcijas;
  - 14.5. rengiant klasių ir gimnazijos renginius;
  - 14.6. kitu gimnazijos pasirinktu būdu.
15. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją ugdytinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo, smurto ir patyčių srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.
16. Gimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą. Joje nedelsiant kiekvienas bendruomenės narys privalo reaguoti į smurtą ir patyčias (*Smurto ir patyčių atpažinimo kriterijai Priedas nr. 1*). Gimnazijos puoselėjamos vertybės nurodytos Raguvos gimnazijos strateginiame plane.
17. Įstaigos darbuotojų veikla ir elgesys atitinka puoselėjamas vertybes.
18. Gimnazijoje susitarta dėl elgesio normų:
- 18.1. ugdytinių elgesio normos įtvirtintos Mokinių elgesio taisyklėse;
  - 18.2. darbuotojų elgesio normos įtvirtintos Raguvos gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse.

IV. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA

19. Gimnazijos ir ikimokyklinio ugdymo skyriaus darbuotojas ar kitas bendruomenės narys (ugdytinis, tėvas (globėjas)) apie pastebėtą ar jam žinomą atvejį turi pranešti gimnazijos vadovui.
20. Gimnazijos vadovas, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba įstigos darbuotojo tyčiojimąsi, nedelsdamas turi atlikti veiksmus, nurodytus Tvarkos apraše ir kituose gimnazijos dokumentuose.
21. Gimnazijos vadovas imasi priemonių, kad ugdytiniai, jų tėvai ir darbuotojai turėtų galimybę neatlygintinai gauti psichologo pagalbą. Psichologo pagalba neatlygintinai pradedama teikti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo apie smurtą ar patyčias.
22. *Klasės vadovas pastebėjęs ar gavęs informaciją apie smurtą ar patyčias (įvykusias ar įtariamąs):*
- 22.1. nedelsdamas išsiaiškina situaciją, nustato, koks tai atvejis (smurto ar patyčių), ugdytiniams primena elgesio taisykles;
  - 22.2. nedelsdamas tą pačią dieną organizuoja individualius pokalbius su smurtą ar patyčias patyrusiu ugdytiniu, smurtavusiu ar besityčiojusiu ugdytiniu, jei yra, su smurto ar patyčių stebėtojais;
  - 22.3. įvertinęs įvykį, nedelsdamas tą pačią dieną informuoja visų situacijos dalyvių tėvus (globėjus) apie įvykusį smurto ar patyčių atvejį. Jei yra poreikis, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

22.4. esant poreikiui kreipiasi dėl pagalbos ugdytiniui specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, sveikatos priežiūros specialisto) pagalbos teikimo;

22.5. vykdo tolesnę smurto ar patyčių situacijos stebėseną;

22.6. nustatęs sudėtingesnę smurto ar patyčių atvejį arba nesiliaujant smurtui ar patyčioms skubiai informuoja socialinį pedagogą. Tą pačią dieną užpildo apie smurto ir patyčias formą (*Priedas Nr.2*), perduoda ją socialiniam pedagogui ir nedelsdamas informuoja gimnazijos vadovą. Jei socialinio pedagogo nėra, užpildytą formą perduoda VGK pirmininkui;

22.7. įtardamas apie ugdytinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, psichologinis smurtas, nepriežiūra) ar gavęs informaciją apie patirtą smurtą šeimoje informuoja ugdymo įstaigos socialinį pedagogą.

23. Socialinis pedagogas gavęs informaciją apie smurtą ar patyčias (įvykusias ar įtariamąs):

23.1. nedelsdamas išsiaiškina sudėtingesnes smurto ar patyčių situacijas, įvertina įvykius;

23.2. registruoja „Pranešimus apie smurtą ar patyčias“;

23.3. skubiai išnagrinėja „Pranešimo apie smurtą ar patyčias“ formoje pateiktą informaciją ir nedelsdamas išsiaiškina sudėtingesnius ir pasikartojančius smurto ar patyčių atvejus įstaigos aplinkoje;

23.4. organizuoja individualius pokalbius su sudėtingesnių ar pasikartojančių smurto ar patyčių situacijų dalyviais, juos konsultuoja, toliau bendradarbiauja su jų tėvais, klasės vadovu ir kt.;

23.5. esant poreikiui kreipiasi dėl pagalbos (sveikatos priežiūros specialisto, psichologo ir kt.) teikimo smurto ar patyčių situacijų gimnazijos aplinkoje dalyviams ir bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis (seniūnijomis, PPT, policija, VTAT ir kt.);

23.6. vykdo tolesnę sudėtingesnių smurto ar patyčių situacijų stebėseną;

23.7. įtardamas apie ugdytinio patiriamą smurtą šeimoje (fizinis, psichologinis smurtas, nepriežiūra) ar gavęs informaciją apie patirtą smurtą šeimoje, informuoja suinteresuotas institucijas (policija, VTAT ir kt.);

23.8. išsiaiškinęs situaciją, apie priimtus sprendimus nedelsiant informuoja gimnazijos vadovą ir perduoda Vaiko gerovės komisijai surinktą informaciją apie įvykusį smurtą ar patyčias bei taikytas intervencijos priemones.

24. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija, gavusi informaciją apie smurto ar patyčių atvejį:

24.1. organizuoja posėdį ir įvertina turimą informaciją;

24.2. numato pagalbos (psichologinės, socialinės, pedagoginės, teisinės) smurtą ar patyčias patyrusiam ugdytiniui, smurtavusiam ar besityčiojusiam ugdytiniui, smurtą ar patyčias stebėjusiems ugdytiniams organizavimą ir sudaro veiksmų planą;

24.3. su veiksmų planu supažindina smurtą ar patyčias patyrusį ugdytinį, smurtavusį ar besityčiojusį ugdytinį, smurtą ar patyčias stebėjusius ugdytinius, visų smurto ar patyčių atvejyje

dalyvavusių ugdytinių tėvus, informuoja smurtavusį ar besityčiojusį ugdytinį ir jo tėvus apie nevykdymo pasekmes;

24.4. esant poreikiui koreguoja sudarytą veiksmų planą;

24.5. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui;

24.6. nuolatos teikia informaciją gimnazijos vadovui apie situaciją.

25. *Gimnazijos vadovas, gavęs informaciją apie smurto ar patyčių atvejį gimnazijos aplinkoje:*

25.1. sukviečia suinteresuotus asmenis ir įvertina turimą informaciją;

25.2. informuoja teisės aktų numatytas institucijas apie įvykusį smurto ar patyčių atvejį;

25.3. bendradarbiauja su suinteresuotomis institucijomis dėl įvykusio smurto ar patyčių atvejo.

25.4. apie įvykusį smurto faktą, kai smurtauja ar smurtą patiria pedagoginiai darbuotojai, kiti švietimo įstaigos darbuotojai, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša atitinkamoje savivaldybėje veikiančiai pedagoginei psichologinei tarnybai ar atitinkamam psichologinės pagalbos teikėjui, ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

26. Ugdymo įstaigos darbuotojų veiksmai:

26.1. bet kuris ugdymo įstaigos darbuotojas, įtariantis, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas apie tai praneša ugdymo įstaigos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui. Nesant galimybei pranešti ugdymo įstaigos vadovui, informuojamas socialinis pedagogas (*Veiksmų sekos planas priedas Nr. 3*).

26.2. ugdymo įstaigos vadovas, jo įgaliotas asmuo ir (ar) ugdymo įstaigos darbuotojas, įtariantis, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, tačiau dar negalintis užtikrintai to teigti, gali konsultuotis su ugdymo įstaigos švietimo pagalbos specialistais (psichologu ar socialiniu pedagogu); nesant galimybių ugdymo įstaigoje — konsultuotis su savivaldybės švietimo pagalbos ar pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais.

26.3. ugdymo įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, gavęs pranešimą iš ugdymo įstaigos darbuotojo apie vaiką, galimai patyrusį smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas praneša Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniam skyriui ir (ar) policijai;

26.4. ugdymo įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, pranešęs apie vaiko, galimai patyrusio smurtą artimoje aplinkoje, atvejį Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniam skyriui ir (ar) policijai, informuoja ugdymo įstaigos vaiko gerovės komisiją dėl pagalbos vaikui organizavimo ir (ar) teikimo;

26.5. ugdymo įstaigos vaiko gerovės komisija aptaria vaiko, galimai patyrusio smurtą artimoje aplinkoje, atvejį ir bendradarbiaudama su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniu skyriumi nustato švietimo ir (ar) kitos pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį (psichologinės pagalbos vaikui ugdymo įstaigoje, švietimo pagalbos ar pedagoginėje psichologinėje tarnyboje, emocinės paramos telefonu ar kita), bendradarbiavimo su vaiko atstovais pagal įstatymą, kitomis institucijomis, užtikrinančiomis vaiko teisių apsaugą ir teikiančiomis pagalbą vaikui ir šeimai, aspektus (įstaigų, teikiančių pagalbą nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems vaikams, kontaktai pateikti - www.jaunimolinija.lt/lt/infobankas).

27. Ugdymo įstaigos darbuotojai (administracija, VGK nariai, klasės vadovai, grupių pedagogai) bendradarbiauja su ugdytinių tėvais (globėjais) įtraukdami juos į aktyvų dalyvavimą sprendžiant smurto ar patyčių atvejus įstaigoje.

28. Ugdytinių tėvų dalyvavimas sprendžiant smurto ar patyčių intervencijos atvejus numatytas ugdytinių mokymosi sutartyse.

V. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA NUOTOLINIO UGDYMO METU

29. Gimnazijai vykdant mokymą nuotoliniu būdu, padidėjus rizikai netinkamam elgesiui ir elektroninėms patyčioms virtualioje erdvėje, numatomi patyčių intervencijos žingsniai:

29.1. *Mokytojas:*

29.1.1. virtualios pamokos pradžioje ir eigoje atkreipti dėmesį, ar nėra prisijungusių pašalinių asmenų. Juos aptikus, atjungti iš virtualios pamokos prieigos;

29.1.2. prieš vesdamas virtualią pamoką, supažindinti ugdytinius su taisyklėmis virtualioje pamokoje (*4 priedas*);

29.1.3. mokytojas, esant poreikiui, konsultuojasi su Microsoft TEAMS administratoriumi, IKT specialistu dėl techninių nesklandumų, jei reikia atjungti ugdytinį nuo virtualios pamokos prieigos;

29.1.4. pastebėjęs įtariamą ar galimą patyčias iš karto reaguoja:

29.1.4.1. nutraukia bet kokį netinkamą elgesį ir įspėja ugdytinį(-us), jog tai yra elektroninės patyčios, jos turi liautis, t. y. primena ugdytiniui, kuris netinkamai elgiasi, taisykles prieš patyčias ir ugdytinio elgesio taisykles;

29.1.4.2. nesant poveikiui, mokytojas atjungia netinkamai besielgiantį ugdytinį(-us) iš virtualios pamokos prieigos. Apie netinkamą ugdytinio elgesį informuoja klasės vadovą ir ugdytinio tėvus (globėjus, rūpintojus). Atvejį užfiksuoja raštu ir jį siunčia registruoti ir analizuoti socialiniam pedagogui arba vaiko gerovės komisijai.

29.1.4.3. nesiliaujant elektroninėms patyčioms socialinis pedagogas organizuoja intervencinį pokalbį su netinkamai besielgiančiu ugdytiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), klasės vadovu ir administracijos atstovu.

30. Ugdytinis pastebėjęs ar patyręs elektronines patyčias informuoja apie tai klasės vadovą, socialinį pedagogą, dalykų mokytoją ar bet kurią gimnazijos administracijos narį atsuntęs žinutę, el. laišką ar kitą kita forma nurodęs patyčias virtualioje erdvėje.

31. Klasės vadovas, organizuoja klasių valandėles bent kartą per mėnesį ar dažniau, ypatingą dėmesį skiriant bendravimo virtualioje erdvėje kultūrai/etikai, saugiam elgesiui internete aptarti.

32. Siekiant mažinti netinkamą elgesį ir elektroninių patyčių kiekį tarp ugdytinių, ugdytiniam pateikiama patyčių drausminimo sistema (5 priedas), virtualios pamokos taisyklių rekomendacijos (6 priedas).

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Visi dokumentai, esantys ugdytinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su ugdytiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti ugdytinio teises ir teisėtus interesus.

34. Raguvos gimnazijos ir ikimokyklinio ugdymo skyrius „Skruzdėliukas“ smurto ugdymo įstaigoje ir artimoje aplinkoje, patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašas skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje.

SMURTO FORMOS IR SMURTO ATPAŽINIMO KRITERIJAI

1. Išskiriamos keturios smurto prieš vaikus formos:

- fizinis,
- psichologinis,
- seksualinis
- nepriežiūra.

Prieš vaiką gali būti naudojamas vienos formos smurtas, tačiau dažniausiai pasitaiko keletas jų kombinacija, pvz., fizinis smurtas prieš vaiką naudojamas kartu su psichologiniu smurtu ar nepriežiūra. Smurtą artimoje aplinkoje galima atpažinti ne iš vieno, o iš kelių kriterijų, todėl būtina įvertinti smurto artimoje aplinkoje kriterijų visumą.

2. *Fizinis smurtas gali pasireikšti:*

- 2.1. smūgiavimu, daužymu, spardymu, stumdymu;
- 2.2. mušimu („tekšnojimu“, „pliaukšėjimu“ - įvairiais daiktais (pvz.: ranka, diržu, batu ir pan.);
- 2.3. purtymu, žnaibymu, draskymu, kandžiojimu;
- 2.4. tampymu už plaukų ar ausų;
- 2.5. smaigimu, kankinimu (pvz.: vertimu ilgą laiką stovėti nepatogioje padėtyje, karštyje ar šaltyje; vaiko burnos plovimu muilu ir pan.);
- 2.6. uždarymu ir laikymu tamsoje (pvz.: rūsyje, spintoje ir pan.);
- 2.7. deginimu (cigarečių gesinimo žymės, kitų įkaitintų daiktų nudeginimai ant kūno), plikymu vandeniui, badymu;
- 2.8. ginklų ar kitų žalojančių daiktų naudojimu, t. y. tai, kas sukelia vaikui fizinį skausmą ir jį žaloja;
- 2.9. kitais tyčiniaisiais fiziniais veiksmais, sukeliančiais vaikui skausmą, darančiais žalą arba keliančiais pavojų jo gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui.

3. Fizinis smurtas gali būti vienkartinis įvykis arba pasikartojantys, ilgą laiką besitęsiantys veiksmai. Fizinio smurto sukelta fizinė žala gali varijuoti nuo lengvo nubrozdinimo, mėlynių iki kaulų lūžių ar net gyvybei grėsmingų sužalojimų. Dažniausiai fizinis smurtas palieka žymes ant vaiko kūno, tačiau neretai apie patirtą traumą galima spręsti iš vaiko elgesio ar emocijų.

4. *Fizinio smurto atpažinimo kriterijai:*

4.1. fiziniai požymiai:

4.1.1. mėlynės arba kraujosruvos (pavienės ar daugybinės vienoje ar keliose vietose), panašaus dydžio, gali būti įvairių daiktų formų (virvės, diržo ir pan.), suaugusio įkandimo (dantų) žymės. Jos gydamos keičiasi nuo raudonos (0–2 dienų) – mėlynos (2–5 dienų) – žalsvos (5–7 dienų) – geltonos (7–10 dienų) – rudos (10–14 dienų) spalvos ir po 2–4 savaitių pranyksta;

4.1.2. nudeginimai (pavieniai ar daugybiniai), nuplikymai įvairiose (matomose ar (ir)nepastebimose) kūno vietose, neturintys pagrįsto paaiškinimo;

4.1.3. nušalimai (sutinusios, paraudusios kojos ar rankos), kuriems nėra pagrįsto paaiškinimo;

4.1.4. įdrėskimai, įpjovimai, nubrozdinimai ar randai, kuriems nėra įtikinamo paaiškinimo ar paaiškinimas nepagrįstas;

4.1.5. burnos ertmės, pilvo ir krūtinės ertmės sužalojimai (kepenų, blužnies), kai tai nesusiję su medicinine būkle ar nėra patvirtinta sunkia netyčine trauma, įgimtomis priežastimis;

4.1.6. stuburo sužalojimo požymiai (slankstelių pažeidimai, kaklo sužalojimas), kaukolės ertmės, kitų kaulų lūžiai (pavieniai ar daugybiniai), kai tai nesusiję su vaiko medicinine būkle (pvz.: trapių kaulų sindromu) ar netyčine sunkia trauma, nėra paaiškinimo arba jis nepagrįstas;

4.1.7. tinklainės kraujosruvos ar akių sužalojimai, kai tai nesusiję su medicinine būkle ar nėra patvirtinta sunkia netyčine trauma, įgimtomis priežastimis. Matomos kraujosruvos vaiko akių tinklainėse, dusimas, vėmimas yra Sukrėsto vaiko sindromo pagrindiniai požymiai, kai vaikas labai stipriai kratomas, purtomas suaugusiojo; dažniausiai šį sindromą patiria kūdikiai iki 1 metų, tačiau jis gali pasitaikyti iki 2 metų amžiaus vaikams;

4.2. emociniai ir elgesio požymiai:

4.2.1. nerimastingumas, baimingumas;

4.2.2. tam tikrų asmenų, vietų baimė (pvz., bijo tam tikrų suaugusiųjų, bijo grįžti namo);

4.2.3. savęs nuvertinimas (pvz., sako, kad jis nevykėlis, jam nepavyks atlikti užduočių);

4.2.4. perdėtas nuolankumas, paklusnumas;

4.2.5. agresyvumas (pvz., muša ar spardo savo augintinį arba tam tikrą asmenį);

4.2.6. nuotaikų kaita, impulsyvios reakcijos (pvz., greitai įniršta, tranko daiktus ir staiga ima juoktis);

4.2.7. prislėgtumas (pvz., nesišypso, nesijuokia);

4.2.8. padidintas jautrumas aplinkos dirgikliams (pvz., išsigąsta staigių kito asmens judesių, netikėtų garsų);

4.2.9. nemiga (pvz., negali užmigti, sapnuoja košmarus);

4.2.10. valgymo sutrikimai;

4.2.11. atsirbojimas (pvz., nenori įsitraukti į bendrą grupės veiklą, nebendrauja su kitais vaikais, lieka nuošalyje);

4.2.12. probleminis ir (ar) provokuojantis elgesys grupėje (pvz., tyčia pažeidinėja taisykles);

4.2.13. vengiantis elgesys kasdienėje veikloje (pvz., atsisako iki tol mėgtos veiklos);

4.2.14. nenoras eiti į ugdymo įstaigą, stipriai suprastėję ugdymosi pasiekimai;

4.2.15. oro sąlygas neatitinkančių drabužių nešiojimas (tai gali būti bandymas slėpti mėlynės ar kitus kūno sužalojimus);

4.2.16. kitais vaiko elgesio ar emocijų pokyčiais.

5. *Psichologinis smurtas pasireiškia:*

5.1. vaiko atstūmimu, kai suaugusieji įvairiais būdais ir priemonėmis vaikui demonstruoja, kad jis yra nemylimas ir nepageidaujamas;

5.1.1. grubiai vaiką kritikuoja, menkina, „etikečių kljavimas“;

5.1.2. šaukia ant vaiko, keikia jį;

5.1.3. vaiko žeminimu, menkinimu;

5.1.4. vaiko erziniu ir šaipymusi iš jo protinių galių ar fizinės išvaizdos;

5.1.5. fizinio ar emocinio vaiko apleistumu;

5.1.6. vaiko išskyrimas / atskyrimas nuo likusios šeimos dalies;

5.1.7. vaiko varymu iš namų;

5.1.8. vaiko neįleidimas namo, prisidengiant disciplinos tikslais ar baudimu;

5.2. vaiko ignoravimu, kai suaugusieji dėl savo emocinių ar kitokių problemų (pvz. psichikos sutrikimo, alkoholio vartojimo ar kt.) nėra pajėgūs atliepti vaiko emocinių poreikių, negali parodyti vaikui prierašumo ar rūpintis juo, nesidomi vaiku, nesuteikia jam švelnumo ar nepripažįsta vaiko buvimo; suaugusieji fiziškai yra šalia vaiko, tačiau emociškai jie nėra prieinami:

5.2.1. nenuoseklus suaugusiojo atsakas ar jo nebuvimas į vaiko siekį užmegzti kontaktą;

5.2.2. nesirūpinimu vaiko fiziniais, socialiniais ir emociniais poreikiais;

5.2.3. nesidomėjimu vaiko interesais, veikla, mokyklos reikalais, draugais, jų nepripažinimas;

5.2.4. nelaikymas vaiko savu, jo nepripažinimas;

5.2.5. neuztikrinimas vaikui medicininės priežiūros, saugios, švarios aplinkos;

5.2.6. negebėjimas ar menkos pastangos apsaugoti vaiką nuo pavojingų ar žalingų jam situacijų;

5.3. vaiko terorizavimu, kai suaugusieji grasina, šaukia ar keikia vaikus, išskiria vieną vaiką iš kitų jį kritikuodami, bausdami ar išjuokdami, baugina fizine žala, palikimu ar net mirtimi:

5.3.1. perdėtu vaiko erziniu, šaipymusi, rėkimu, keikimu;

5.3.2. grasinimu, vaiko arba kitų bauginimu, gąsdinimu vaiko akivaizdoje;

5.3.3. nenuspėjimu, nepagrįstu ir ekstremaliai intensyviu emocijų išliejimu ant vaiko;

5.3.4. žodiniiais suaugusiojo grasinimu sužaloti vaiką, save ar kitus;

5.3.5. priešišku kitiems šeimos nariams;

5.3.6. nenuoseklių ir nepagrįstų reikalavimų vaikui kėlimu;

5.3.7. vaiko pašiepimu ir menkinimu kitų akyse;

5.3.8. grasinimu atskleisti asmeninę ar trikdančią informaciją apie vaiką;

5.4. vaiko izoliavimu, kai suaugusieji riboja vaiko galimybes įsitraukti / dalyvauti įvairiose veiklose kartu su bendraamžiais, atriboja vaiką nuo jo raidai būtinos emocinės, socialinės stimuliacijos:

5.4.1. vaiko palikimu vieno ar be priežiūros ilgą laiką;

5.4.2. draudimu vaikui bendrauti su bendraamžiais ar draugais;

5.4.3. vaiko atskyrimu nuo įvairios jam būtinos emocinės ir socialinės aplinkos;

5.4.4. reikalavimu vaikui nuolat būti namuose / kambaryje;

5.4.5. vaiko atirbojimu nuo žaidimų su bendraamžiais ir jį džiuginančių veiklų;

5.4.6. draudimu vaikui dalyvauti renginiuose, bendraamžių ar šeimos susitikimuose, šventėse;

5.4.7. pernelyg griežtomis bausmėmis už vaiko amžiui įprastą elgesį;

5.4.8. vaiko skatinimu atsisakyti draugų ar socialinių kontaktų, kvietimų;

5.4.9. per didele vaiko atstovų pagal įstatymą globa ir atsargumu, dėl kurio ribojamas vaiko patyrimas ir mokymasis;

5.5. vaiko socialiniu tvirkinimu, kai suaugusieji palaiko, pritaria ar skatina vaiko dalyvavimą nusikalstamoje ar vaiko amžiaus neatitinkančioje veikloje, leidžia stebėti žiaurų elgesį su gyvūnais, žiūrėti netinkamo seksualinio turinio vaizdus:

5.5.1. vaiko skatinimu ar apdovanojimu už neetišką ar nelegalų elgesį (pvz. vagystes, melavimą, tyčiojimąsi);

5.5.2. vaiko skatinimu užsiimti prostitucija;

5.5.3. psichoaktyviųjų medžiagų parūpinimu vaikui arba jų vartojimu kartu su vaiku;

5.5.4. leidimu ar skatinimu įsitraukti į veiklas, kurios yra žalingos sau pačiam ar kitiems (pvz. lošimus);

5.6. vaiko išnaudojimu, kai suaugusieji manipuliuoja vaiku ar verčia jį dalyvauti veiklose, neatitinkančiose vaiko raidos etapo ir poreikių, deleguoja jo amžiaus neatitinkančią atsakomybę:

5.6.1. vaiko raidos lygi, galimybes ir pajėgumą viršijančiais suaugusiųjų lūkesčiais;

5.6.2. vaiko vertimu dalyvauti jam nenorimoje veikloje be pagrįstos priežasties;

5.6.3. vaiko amžiaus neatitinkančiu reikalavimu prižiūrėti / rūpintis tam tikrais asmenimis;

5.6.4. vaiko kaltinimu, gėdinimu, smerkimu dėl kitų elgesio (pvz., tam tikro asmens girtavimo);

5.6.5. pernelyg aukštais lūkesčiais namų ruošos ar kasdienių pareigų vykdymo srityje;

5.6.6. unikalių vaiko temperamento ir asmenybės savybių neigimu ir kita.

6. Psichologinio smurto atpažinimo kriterijai:

6.1. vaiko emociniai ir elgesio požymiai:

6.1.1. perdėtas meilumas, lipšnumas su mažai pažįstamais žmonėmis;

6.1.2. pasitikėjimo savimi stoka, nerimastingumas, perdėtas atsargumas;

6.1.3. agresyvumas kitų vaikų ar gyvūnų atžvilgiu;

6.1.4. vaiko amžiaus neatitinkančios žinios, kalba, elgesys (per daug suaugęs arba pernelyg vaikiškas);

6.1.5. sunkumai valdyti stiprias emocijas, jų proveržius;

6.1.6. baimė, neapykanta tam tikro asmens atžvilgiu;

6.1.7. socialinių įgūdžių stoka, mažai draugų;

6.1.8. emocinis nebrandumas (lyginant su bendraamžiais);

6.1.9. mikčiojimas, apsunkinta kalba;

6.1.10. psichosomatiniai skundai (galvos, pilvo skausmai, pykinimas);

6.1.11. nevalingas šlapinimasis ir tuštinimasis;

6.1.12. depresija, uždarumas;

6.1.13. save žalojantis elgesys: alkoholio vartojimas, pjaustymasis, suicidiniai bandymai;

6.2. psichologinį smurtą prieš vaiką padeda atpažinti suaugusiųjų, psichologiškai smurtaujančių prieš vaiką, elgesio požymiai:

6.2.1. nepagarbos vaikui demonstravimas;

6.2.2. negatyvūs pasisakymai apie vaiką;

6.2.3. emocijų vaiko atžvilgiu nerodymas, vengimas vaiką paliesti, apkabinti;

6.2.4. nesirūpinimas medicininiais vaiko poreikiais;

6.2.5. vaiko pravardžiavimas, viešas jo žeminimas;

6.2.6. nuolatiniai grasinimai vaikui sukelti fizinę žalą arba vaiko vertimas stebėti kaip smurtaujama prieš jo mylimą asmenį ar gyvūną;

6.2.7. nerealistinių lūkesčių vaiko atžvilgiu puoselėjimas;

6.2.8. vaiko išnaudojimas namuose kaip tarno ar tam tikro asmens mažesniems vaikams prižiūrėti;

6.2.9. vaiko įtraukimas į „suaugusiųjų reikalus“, pvz. skyrybas, tam tikrų asmenų tarpusavio konfliktus.

7. Seksualinis smurtas apima visas priverstinio lytinio akto formas, įskaitant prievartinius seksualinius nepageidaujamus veiksmus.

8. *Seksualinis smurtas prieš vaiką gali pasireikšti:*

8.1. seksualiniais santykiais su prasiskverbimu (analiniais, vaginaliniais, oraliniais);

8.2. daiktų kišimu į lytinius organus;

8.3. vaiko glostymu, lietim, bučiavimu, masturbavimu siekiant seksualiai pasitenkinti;

8.4. vertimu glostyti ar masturbuoti tam tikrą asmenį, jo lytinius organus;

8.5. lytinių organų demonstravimu vaikui;

8.6. vertimu ar siūlymu vaikui nusirenginėti, masturbotis tam tikro asmens akivaizdoje;

8.7. vaiko įtraukimu į pornografinę veiklą ar prostituciją;

8.8. seksualinio pobūdžio kalbomis su vaiku, nepadorių gestų, pornografinio turinio medžiagos demonstravimu vaikui siekiant seksualinių tikslų.

9. *Seksualinio smurto atpažinimo kriterijai:*

9.1. fiziniai požymiai:

9.1.1. nėštumas;

9.1.2. lytiniu keliu plintančios infekcijos;

9.1.3. poodinės kraujosruvos, nubrozdinimai išorinių lytinių organų, krūtų, sėdmenų, vidinių šlaunų paviršių srityje, kurių negalima paaiškinti atsitiktine trauma;

9.1.4. nepaaiškinamas kraujavimas iš išorinių lytinių organų;

9.1.5. patinimai, skausmas, niežėjimas išorinių lytinių organų srityje;

9.1.6. skausmingas šlapinimasis;

9.1.7. sunkumai sėdint ar vaikstant;

9.1.8. suplėšyti, dėmėti ar kruvini drabužiai;

9.1.9. sutrikęs miegas, valgymo sutrikimai;

9.2. emocijų ir elgesio požymiai:

9.2.1. nuolatinis savo genitalijų lietim, trynimas (net iki skausmo);

9.2.2. viešas masturbavimasis, nesiliaujantis net ir vaiką sudrausminus;

9.2.3. vaiko amžiaus neatitinkančios seksualinės žinios, atviras įvairių seksualinių dalykų klausinėjimas (net ir nepažįstamų žmonių);

9.2.4. seksualinio turinio žaidimai; žaidžiant demonstruojama agresija, priešiškus savo arba priešingai lyčiai;

9.2.5. lytinio akto su kitais vaikais, gyvūnais ar žaislais imitavimas;

9.2.6. nusirenginėjimas nuogai arba įkyrūs prašymai, kitų nurenginėjimas;

9.2.7. savo kūno gėdijimasis / nekentimas / bjaurėjimasis juo;

9.2.8. suaugusiojo lietimas, „gundymas“, įmantrus, provokuojantis elgesys;

9.2.9. vengimas nusirengti prie kitų žmonių (pvz., per kūno kultūros pamokas);

9.2.10. susivaržymas, susikaustymas, įtampa judant, žaidžiant, sportuojant;

9.2.11. įtampa, sustingimas, baimė būti suaugusių žmonių liečiamu, keliamu, apkabinamu, sodinamu ant kelių;

9.2.12. tam tikrų konkrečių vietų baimė, vengimas (pvz. vonios ar tualetu kambario, tamsių vietų);

9.2.13. seksualinio turinio detalių, simbolių piešimas;

9.3. vaikams, patiriantiems seksualinį smurtą, gali pasireikšti ir kiti, nespecifiški požymiai, kurie galimi ir esant kitokio pobūdžio problemoms:

9.3.1. pernelyg nuolankus, paklusnus elgesys;

9.3.2. socialinių kontaktų vengimas, izoliacija;

9.3.3. nesidomėjimas iki tol mėgta veikla;

9.3.4. artumo, intymumo, fizinio kontakto baimė;

9.3.5. dėmesio koncentravimo sunkumai;

9.3.6. nepasitikėjimas suaugusiaisiais;

9.3.7. konkrečių asmenų baimė ar baimė likti vienam su tam tikru asmeniu;

9.3.8. depresija, suicidiniai bandymai;

9.3.9. agresyvus elgesys;

9.3.10. apetito sutrikimai;

9.3.11. miego sutrikimai, naktiniai košmarai, baimė eiti miegoti;

9.3.12. regresyvus elgesys;

9.3.13. piktnaudžiavimas psichoaktyviomis medžiagomis.

10. Seksualinis elgesys yra normali vaiko raidos dalis. Tam, kad būtų galima įtarti / atpažinti seksualinį smurtą prieš vaiką, yra svarbu žinoti vaikų seksualumo raidą ir skirtingiems vaiko raidos etapams būdingą seksualinį elgesį.

11. *Nepriežiūra gali pasireikšti:*

11.1. fiziniu apleistumu:

11.1.1. nesirūpinama vaiko maistu (ar jis nemaitinamas), apranga, higiena (pvz.: verčiamas vaikščioti purviniais, prasmirdusiais drabužiais);

11.1.2. fizine sveikata (pvz.: ne pagal vaiko fizines jėgas skiriami namų ruošos darbai, susirgus nekviečiamas gydytojas, neperkami vaistai);

11.1.3. nesaugia aplinka (pvz.: vaikas išvejamas iš namų, paliekamas mokykloje po darbo valandų, gyvena šaltuose namuose, paliekamas ilgą laiką be suaugusiųjų priežiūros);

11.2. emociniu apleistumu: netenkinami vaiko psichologiniai poreikiai (pvz.: nebendraujama su vaiku, nesidomima jo interesais);

11.3. socialiniu apleistumu: nesirūpinama vaiko išsilavinimu, socializacija.

12. Nepriežiūros atpažinimo kriterijai:

12.1. vaikas per menkai lyginant su savo bendraamžiais fiziškai išsivystęs (pvz., mažo svorio, ūgio), kai tam nėra medicininių priežasčių;

12.2. netvarkinga vaiko išvaizda – murzinas, purvini drabužiai, suplyšusi avalynė;

12.3. vaiko apranga neatitinkanti sezono, oro sąlygų;

12.4. vaiko dantys sugedę ir netaisomi, negydomos burnos ertmės ligos;

12.5. vaikas mieguistas, sunkiai susikaupia, apatiškas;

12.6. vaikas nuolat alkanas, vagiliauja maistą;

12.7. vaikas neturi būtiniausių mokyklinių priemonių;

12.8. vaikas gali vagiliauti įvairius daiktus iš mokyklos, grupės / klasės vaikų;

12.9. vaikas nereguliariai lanko mokyklą, vaiko teisėti atstovai pagal įstatymą nesilaiko, pažeidžia mokyklos vidaus tvarkos taisykles (pvz.: vėluoja į pamokas, praleidžia jas be pateisinamos priežasties);

12.10. vaikas pastebimas elgetaujantis, valkataujantis po pamokų;

12.11. vaikas neturi socialių įgūdžių ar jie nepakankami jo amžiui;

12.12. žemas savęs vertinimas, vaikas – itin paklusnus;

12.13. vaikas turi žalingų įpročių.

13. Smurtas artimoje aplinkoje gali pasireikšti ir kitomis formomis ir (ar) požymiais.

RAGUVOS GIMNAZIJOS PRANEŠIMO APIE SMURTO AR PATYČIŲ ATVEJĮ FORMA

(Pranešimo data)

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie smurtą ar patyčias:	
Kada įvyko smurtas ar patyčios (data, val.)	
Kur įvyko smurtas ar patyčios:	

Kokia smurto ar patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota: (pažymėti x)

☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.; ☐ Fizinės: ugdytinio/ suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad ugdytinis/ suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gandų skleidimas; ☐ Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, ugdytinio/ suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____
--

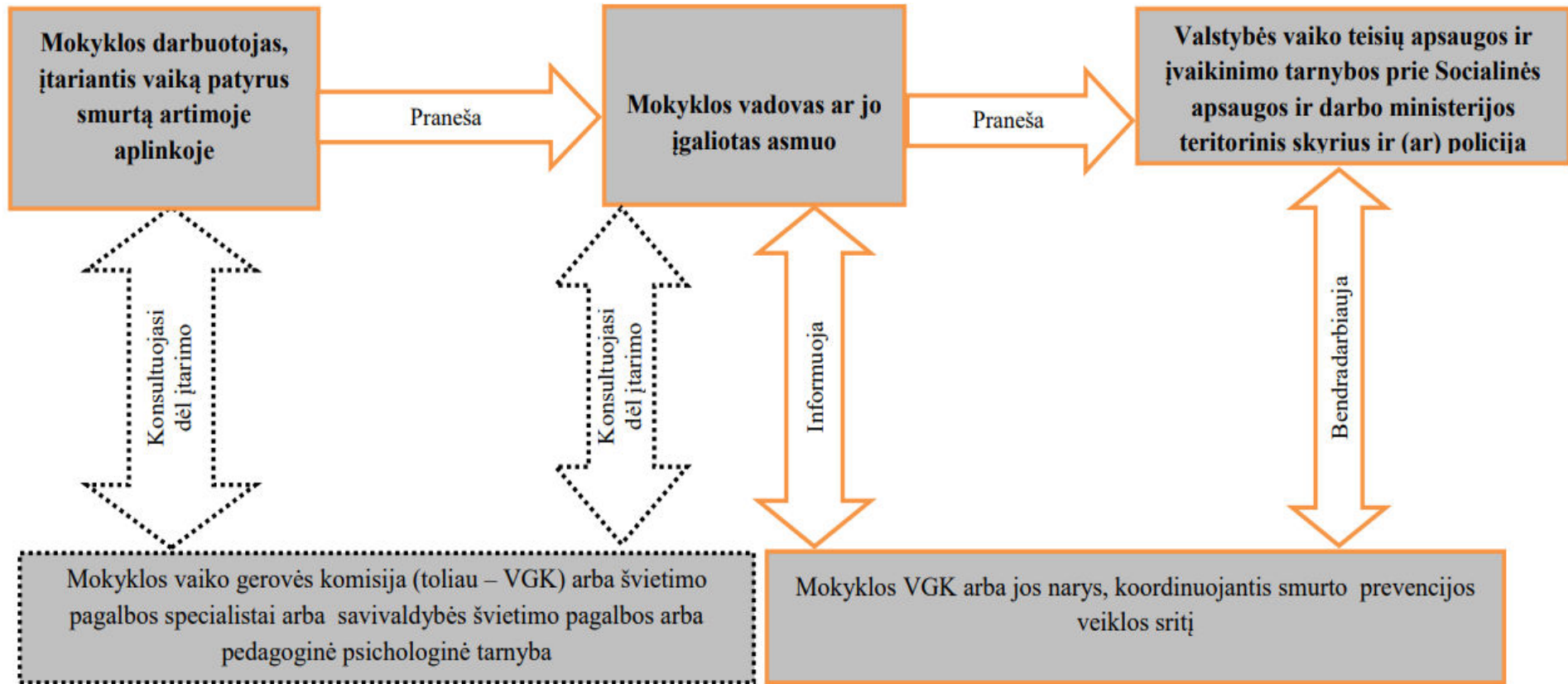
Duomenys apie patyčių dalyvius:

Ugdytinio/asmens, patyrusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Ugdytinio(-ių)/asmens(-ų), kuris tyčiojosi, vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Ugdytinio(-ių)/asmens(-ų), stebėjusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Išsami informacija apie įvykį ir veiksmus	

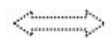

(Užpildžiusio asmens vardas, pavardė)

(Parašas)

MOKYKLOS DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ SEKA, ĮTARUS, KAD VAIKAS GALIMAI PATYRĖ SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE

Paiškinimai

- rekomenduojami (prireikus) veiksmai
- privalomi veiksmai

**PANEVĖŽIO RAJONO RAGUVOS GIMNAZIJOS
DRAUSMINIMO SISTEMA ESANT PATYČIŲ ATVEJAMS
MOKYKLOJE**

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS: gimnazijos darbuotojas turi nedelsiant stabdyti patyčias.

ĮVYKUS PATYČIOMS: užpildyti patyčių atvejo formą apie įvykį informuoti klasės auklėtoją,

Klasės vadovas aiškinasi situaciją, kalbasi su mokiniais, jų tėvais, stebi situaciją, prireikus, informuoja kitus specialistus.

PASIKARTOJUS PATYČIOMS: pildoma patyčių atvejo forma, informuojami tėvai (globėjai), mokinys rašo pasiaiškinimą, mokinio ir/ar jo tėvų (globėjų) pokalbis su socialiniu darbuotoju.

NESILIAUJANČIOS PATYČIOS: gimnazijos VGK kviečiamas posėdis, kurio metu sprendžiama patyčių situacija, bendraujama su mokiniu ir jo tėvais (globėjais).

SUDĖTINGESNIS PATYČIŲ ATVEJIS: esant labai sunkiems padariniams po patyčių atvejo—pakartotinis nagrinėjimas VGK posėdyje dalyvaujant gimnazijos administracijai. Rašomas gimnazijos direktoriaus įsakymas dėl griežto įspėjimo.

LABAI SUNKUS PATYČIŲ ATVEJIS, tai pat tais atvejais kai aksčiau taikyta nuobaudų sistema neveiksminga-mokiniui siūloma keisti mokymo įstaigą.

**PANEVĖŽIO RAJONO RAGUVOS GIMNAZIJOS
DRAUSMINIMO SISTEMA ESANT PATYČIŲ ATVEJAMS
MOKANTIS NUOTOLINIU BŪDU**

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS: gimnazijos darbuotojas turi nedelsiant stabdyti patyčias.

MOKYTOJAS nutraukia bet koki netinkamą elgesį, įspėja mokinį(-ius), jog tai elektroninių patyčių atvejis, kad jas turi tuoj pat nutraukti. Netinkamai besielgiančiam mokiniui primena patyčių prevencijos taisykles, mokinio elgesio taisykles.

MOKYTOJAS teisoginėje pamokoje netinkamai besielgiantį mokinį atjungia nuo pamokos prieigos. Apie netinkamą mokinio elgesį informuoja klasės auklėtoją, mokinio tėvus (globėjus). Patyčių atvejis fiksuojamas užpildant patyčių formą ir siunčiant ją socialiniam pedagogui per el. dienyną TAMO.

NESILIAUJANT elektroninėms patyčioms socialinis pedagogas inicijuoja intervencinį pokalbį nuotoliniu būdu su netinkamai besielgiančiu mokiniu, jo tėvais (globėjais), klasės auklėtoju ir administracijos atstovu.

**PANEVĖŽIO RAJONO RAGUVOS GIMNAZIJOS
VIRTUALIOS PAMOKOS TAISYKLIŲ REKOMENDACIJOS**

Virtualiose pamokose galioja tokios pačios drausmės ir mandagaus elgesio taisyklės kaip ir mokykloje.

Negalima siųsti, perduoti jokių prisijungimo prie „virtualios klasės“ nuorodų ar duomenų kitiems asmenims

Prisijungimas. Junkitės prie virtualios pamokos per atsiųstą mokytojos nuorodą ir pan. Pamokoje būkite užsivardinę **VARDU IR PAVARDE.**

Garso reguliavimas. Prisijungę prie virtualios pamokos, IT (kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono ar kt.) įrenginio ekrano apačioje, matysite įrankių juostą, kur galite nustatyti garso parametrus. Siekiant užtikrinti geriausią garso kokybę, **KALBANT MOKYTOJUI VISŲ PRAŠOME IŠJUNGTI MIKROFONĄ** (paspausti mikrofono ženklelį įrankių juostos kairėje – mikrofonas taps perbrauktas).

Klausimų pateikimas. Norėdami pateikti klausimą \atsakymą mokytojui, viršutinėje meniu juostoje įjunkite susirašinėjimo lauko „Chat“ rodymą ir parašykite jį tam skirtame laukelyje. Jei norėsite kalbėti, pakelkite ranką paspausdami rankos mygtuką esantį meniu juostoje.

Pašalinimas iš virtualios pamokos. Mokinys susirašinėjimo lauke pateikiantis nekorektišką, užgaulų tekstą, trukdantis pamokos eigai bus pašalintas iš pamokos, atjungiant mokinio prieigą iš virtualios pamokos.

Pamokos įrašymas. Prireikus mokytojui rekomenduojama daryti pamokos įrašą.